

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izjemni nedelje in praznike. — Inserati: do 30 pett á 2 D, do 100 vrtst 2 D 50 p. Večji inserati pett vrtst 4 D; notice, poslano, izjave, reklame, preklici beseda 2 D. — Popust po dogovoru. — Inseratni davek posebej. — „Slovenski Narod“ velja letno v Jugoslaviji 240 D, za inozemstvo 420 D

Upravnštvo: Knalična ulica štev. 5, pritličje. — Telefon štev. 304.
Uredništvo: Knalična ulica štev. 5, 1. nadstropje. — Telefon štev. 34.

Poštnina plačana v gotovini.

Pred odločilnim obračunom z Bolgarijo

Ostra nota bolgarski vladi z 48 urnim rokom za odgovor. — Vlada hoče enkrat za vselej obračunati z bolgarskimi intrigami.

Referat ministra dr. Ninčića kralju.

Beograd, 2. avgusta. Radi največjih obnejnih incidentov z Bolgarsko se je polastilo beograjske javnosti veliko razburjenje, ki se zrcali tudi v ogorčenju vsega tiska. V teku zadnjih dni so se vrstile neprestane konference med ministrom zunanjih del, predsednikom vlade in predstavniki vojaških in civilnih oblasti. Zunanji minister dr. Ninčić je stopil v zvezo z oficirji generalnega štaba in v vojnem ministrom Dušanom Trifunovićem.

Že v petek je dostavila naša vlada preko našega poslanika v Sofiji g. Rakicu oster protest bolgarski vladi radi dogovora pri Krivi Palanki.

Protest je zelo energičen. Naša vlada zahteva od bolgarske vlade satisfakcijo, jamstvo, da se ne bodo več ponavljali komitaški vpadi pod zaščito bolgarskih oblasti, ter naposled skodnino svojcem od komitašev ubitih orožnikov.

Protest je izročil poslanik Rakicu bolgarskemu zunanjemu ministru, z dostavkom, da mora sofijska vlada dati zahtevano satisfakcijo v teku 48 ur. Bolgarska vlada mora sama nastopiti proti makedonskemu komitevu, izseliti krivece ter kaznovati vse udeležence, ki so izvzvali dogodek pri Krivi Palanki. Rok, ki je bil stavlen bolgarski vladi poteče danes ob 12. Ako naša vlada

ne dobi zahtevane satisfakcije, bo izročila drugo noto, ki pa bo še ostrejša in ki lahko povzroči Bolgarski zelo nepravilen mednarodni posledice.

O prvi protestni noti je obvestil kralja finančni minister dr. Perič. Za vsako eventualnost je že pripravljena druga nota, ki je bila sporočena kralju tekom včerajnjega dne s posebnim kurijerjem.

V zunanjem ministrstvu pričakujejo odgovor grške vlade, ker bi naša vlada hotela svoje korake storiti po možnosti v zvezi in v soglasju z Grčijo. V zunanjem ministrstvu računa tudi na sodelovanje Rumunske, koje meja v Dobrudži je bila zadnje dni tako ponovno napadena po bolgarskih komitih.

Zunanji minister dr. Ninčić je včeraj odpotoval na Bled. Njegova pot je v zvezi z referatom Nj. Vel. kralju o poslednjih dogodkih na bolgarski meji in o diplomatskih ter eventualno drugih korakih, ki se bodo podvzeli proti Bolgarski. Govori se o tem, da se bo zahtevala intervencija. Društvo narodov s sodelovanjem velikih zapadnih zaveznikov. Z dr. Ninčićem je nameščal prvotno odpotoval na Bled tudi minister dvora, dr. Janković, ki pa je v zadnjem hipu svojo pot odgodil.

Radićev preokret v bolgarski politiki

Presenetljive izjave Stepana Radića. — Sporazum z Bolgari mogoč samo skupno s Srbi. — Novi napadi na Pašića in njegovo okolico.

Varaždin, 2. avgusta. Včeraj dopoldne se je vrnila v Vinici v Hrvatskem Zagorju velika skupščina HSS, ki so ji prispevali predsednik Stepan Radić, minister dr. Krajač in dr. Šibenik, državni podčelnik dr. Perner in Šuderfer ter narodna poslanka Kovačević in Kelemina. Skupščine se je udeležile organizacije iz vse okolice iz Varaždina, iz Čakovca, iz Prekmurja in iz obmejne Slovenije.

Prvi je povzel besed Stepan Radić, ki je pozdravil prisotne Hrvate in Slovence. »Pred 20 leti — je izjavil med drugimi — se je gospoda bala naroda in seljske sloge, zlasti po seljskih organizacijah. Tedaj sem rekel, kako hočete veliko državo, močno Jugoslavijo, ako samo govorite in pušite cigare. Ta težkoča obstoja še danes; le mal del naše gospode se je spremetalo, sicer se pa boji slike celo našega Primorca in Zagorja. Srbom očitamo, da se niso brigali za morje, mi pa smo še slabši od njih. Nekoč se je vsa naša politika gibala samo od Krapine do Siska, a za vse drugo so nismo brigali. Dalmacijo bi hoteli imeti Italijani, pa je ne bodo dobili. Hoteli so jo tudi neki srbski bedaki, ki hočejo, da bodi vse Srbija. Lepo je to. Ko pa se videli, da to ne morebiti, so začeli vse to kršiti z Jugoslavijo. Mi pa nimamo niti Srbije, niti Jugoslavije, nego državo Srbov, Hrvatov in Slovencev. V ti državi vsi smo naši. Imeli smo eno muko, mi gospodo, oni Turke. Sedaj imamo eno jek, eno seljsko slogo, imamo sporazum. V južni Srbiji blizu meje, kjer je narod

pomešan, je prebivalstvo zaostalo, ker je bilo vedno v vojni. Prišli so Turki in so popolnili slabo, prišli so Bolgari, ki so upravljali še slabše. Končno je prišla naša vlada. Ali ni lahko napraviti reda, kadar napadajo iz Bolgarske, Grčije in Albanije. Težko je uvesti to dobro upravo. Jaz povedarjam povsod, da morajo Bolgari z nam. Nekateri Srbi so se smejali in so govorili: Radić je velika lisica! On se samo hlini, najprvo je postal štir, pet ministrov v Beograd, nato hoče še Bolgare, ko pa jih bo deset, bo z Bolgari proti Srbom. Vi veste, da so nani Srbi bližji od Bolgarov in da govorite isti jezik kakor mi, mi smo s Srbi po krvi in jeziku eni. Z Bolgari je malo težje. Smo sicer sosedje, ž nismo pa ne pojedemo brez Srbov in proti Srbov. Mi bomo delali na to, da bodo prihodje volitve na Bolgarskem svobodne. Na Bolgarskem nimajo kraja, nimajo pravega parlamenta, nimajo vlade. Zakaj? Ker deluje tamkaj tajni odbor takozvan makedonski komite. Ta odbor sklepala, da pošlje v Južno Srbijo večje skupine ljudi, ki ubijajo naše. Naša država je poslala bolgarski vladi oster protest, v kateri jo poziva, da napravi red. Ako Bolgarska ne napravi mir, ga bomo napravili mi, ker smo močni in veliki, oni pa bodo morali poslušati.

Nato sta govorila še ministra trgovine in industrije dr. Krajač ter dr. Šibenik. Med govorom poslednjega je začel padati dež na kar je Stepan Radić zaključil zborovanje.

Današnji dogodki v Beogradu

Občinskovolilni shodi. — Nastopi Maksimovića in Davidovića. — Bobić osamijen. — Ugoden vtis Radićevih izjav.

Beograd, 2. avgusta. Tudi včeraj so radikalni priedili več zborovanj v Beogradu, na katerih je govoril tudi notranji minister Maksimović. Na velikem shodu davidovičevcev pri Bristolu govoril danes opoldne g. Ljuba Davidović.

Stališče disidentskega kandidata razdalne stranke Bobića je včerajšnjem dnem postalo kritično. Ljuba Živković, ki spada med ožje Pašičeve priatelje, je nasvetoval Bobiću, naj se umakne, radikalne pa je pozval, naj glasujejo za uradno radikalno listo Karađorđevića. Dopoldne je posetil ministarskega predsednika Užunovića radikalni posl. Stepo Kobasicu, ki mu je poročal o položaju v Bosni ter zahteval brzo pomoč za poplavljene. Dopoldne je ministarski predsednik Užunović konferiral z notr. ministrom Maksimovićem.

Iz Sarajeva poročajo, da sta bila tamkaj arretirana komunista Milan Šišku in Julije Suflah, ki sta zapleteni v aktivno komunistično propagando. — Nih korespondenca je bila zaplenjena

v četrtek izjave Stepana Radića na shodu v Vinici zelo ugoden vtis. Čudijo se, kako je mogel Stepan Radić tako iznenadno spremniti svoje stališče napram Bolgarski ter se postaviti na stališče, ki bo težko zadovoljilo prejšnje Radićeve priatelje na Bolgarskem.

Ministrski predsednik Užunović odpotuje v tork 3. avgusta. Včeraj dopoldne je sprejel ministra Simonovića in Vujičića. Dopoldne je odšel na svoj dom.

PRESTOLONASLEDI PETER V KAŠTELJU

Split, 2. avgusta. Te dni prispeva prestonaslednik Peter v Kastelu, kjer so zanj pripravili nosilno višo.

Mehikanske cerkve v lajiški upravi

Včeraj so lajiški odbori prevzeli upravo cerkva in cerkvenega premoženja. — Kulturni boj zavzema vedno ostrejšo obliko.

Vlada noče popustiti.

Mehika, 2. avgusta. Tekom včerajnjega dne so od vlaže postavljeni odbori meščanov prevzeli v varstvo tukajšnjega katedralo ter ostale cerkve v prestolici. Tuči po ostalih krajih so meščanski odbori prevzeli cerkve brez odpora od strani duhovništva. Političke in varnostne oblasti so v stalni pripravljenosti.

Pariz, 2. avgusta. Po poslednjih počilih in Mehiki je gotovo, da je izvrnila dolgotrajna borba med cerkvijo in državo, ki mora končno dovesti do razjasnitve razmerja Mehike z Vatikanom.

Katoliška cerkev je bila edina gospodarica do srednje prejšnjega stoletja v Mehiki. Vse druge veroizpovedi in cerkve so bile prepovedane. Protestantom in Židom je bil zabranjen nakup zemlje, vse pogodbe so bile nične, ako kontrahent ni bil katolič. Radi tega je Mehika izgubila Teksa in se prej Kalifornijo, ki sta se pridružili Združenim državam.

Z leta 1859. je bila sklenjena ločitev cerkve od države, ki pa je ostala na papirju. Do leta 1919. je duhovščina obdržala svojo moč.

Projekt jadranske železnice

Ministri ga že proučujejo in ga presojajo ugodno.

Beograd, 2. avgusta. Vprašanje izgradnje takozvane Jadranske železnice od Pančeva do Splita se nahaja pred ministarskim svetom. Večina ministrov se je že seznanila z načrtom, ki pa še ni prišel na sejo vlade. Ministri izjavljajo, da je ponudba ugodna in da bo sprejet, ako se pri podrobni razpravi ne bi pokazale kakve nemadne težkoči. Ministrski svet bo sprejel ponudbo tem raje, ker hočejo sodelovati pri podjetju znani naši emigranti iz Južne Amerike.

Včerajšnja nedelja v Ljubljani

Razum kongresa cestno-električnih železnicarjev in par drugih prireditvov je bilo včeraj v Ljubljani nikakor važnejših dogodkov. Ljubljani je bilo veden povsem mirno. Popoldne je mesto popolnoma izumrlo. Na ulici ni bilo žive duše. Ljubljancani so včeraj povečani odšli z jutranjimi vlaki na veliko pristopljeno svecanost v Kranj ali pa druzgama na Gorenjsko. Vsi na Gorenjsko vozeči vlaki so bili prenapolnjeni udeležnikov svecanosti. Cenijo, da so vlaki v Kranj oz. na Gorenjsko odpeljali nad 12.000 oseb. Kakor omenjeno, je Ljubljana popoldne popolnoma izumrlo, le pred francosko krvnico so včeraj v Ljubljani proti generalu Primu de Riveru. Bodalo je zgrčilo svoj cilj ter se vpičilo v blazinu. General Prim de River je izstopil za hip iz avtomobila ter si ogledal bodalo. Nato je med burnimi ovacijskimi občinstva odšel na kolodvor, odkoder je odpotoval v Madrid.

Atentator je povabil avto, v katerem

so se nahajali policijski organi, ki so se

vozili tukaj proti postaji, da odpotuje v Madrid, je nekaka oseba pristopila k avtomobilu ter

vrbla proti generalu Primu de Riveri ostro bodalo. Bodalo je zgrčilo svoj cilj ter se vpičilo v blazinu. General Prim de River je izstopil za hip iz avtomobila ter si ogledal bodalo. Nato je med burnimi ovacijskimi občinstva odšel na kolodvor, odkoder je odpotoval v Madrid.

Atentator je povabil avto, v katerem

so se nahajali policijski organi, ki so se

vozili tukaj proti postaji, da odpotuje v Madrid, je nekaka oseba pristopila k avtomobilu ter

vrbla proti generalu Primu de Riveri ostro bodalo. Bodalo je zgrčilo svoj cilj ter se vpičilo v blazinu. General Prim de River je izstopil za hip iz avtomobila ter si ogledal bodalo. Nato je med burnimi ovacijskimi občinstva odšel na kolodvor, odkoder je odpotoval v Madrid.

Atentator je povabil avto, v katerem

so se nahajali policijski organi, ki so se

vozili tukaj proti postaji, da odpotuje v Madrid, je nekaka oseba pristopila k avtomobilu ter

vrbla proti generalu Primu de Riveri ostro bodalo. Bodalo je zgrčilo svoj cilj ter se vpičilo v blazinu. General Prim de River je izstopil za hip iz avtomobila ter si ogledal bodalo. Nato je med burnimi ovacijskimi občinstva odšel na kolodvor, odkoder je odpotoval v Madrid.

Atentator je povabil avto, v katerem

so se nahajali policijski organi, ki so se

vozili tukaj proti postaji, da odpotuje v Madrid, je nekaka oseba pristopila k avtomobilu ter

vrbla proti generalu Primu de Riveri ostro bodalo. Bodalo je zgrčilo svoj cilj ter se vpičilo v blazinu. General Prim de River je izstopil za hip iz avtomobila ter si ogledal bodalo. Nato je med burnimi ovacijskimi občinstva odšel na kolodvor, odkoder je odpotoval v Madrid.

Atentator je povabil avto, v katerem

so se nahajali policijski organi, ki so se

vozili tukaj proti postaji, da odpotuje v Madrid, je nekaka oseba pristopila k avtomobilu ter

vrbla proti generalu Primu de Riveri ostro bodalo. Bodalo je zgrčilo svoj cilj ter se vpičilo v blazinu. General Prim de River je izstopil za hip iz avtomobila ter si ogledal bodalo. Nato je med burnimi ovacijskimi občinstva odšel na kolodvor, odkoder je odpotoval v Madrid.

Atentator je povabil avto, v katerem

so se nahajali policijski organi, ki so se

vozili tukaj proti postaji, da odpotuje v Madrid, je nekaka oseba pristopila k avtomobilu ter

vrbla proti generalu Primu de Riveri ostro bodalo. Bodalo je zgrčilo svoj cilj ter se vpičilo v blazinu. General Prim de River je izstopil za hip iz avtomobila ter si ogledal bodalo. Nato je med burnimi ovacijskimi občinstva odšel na kolodvor, odkoder je odpotoval v Madrid.

Atentator je povabil avto, v katerem

so se nahajali policijski organi, ki so se

vozili tukaj proti postaji, da odpotuje v Madrid, je nekaka oseba pristopila k avtomobilu ter

vrbla proti generalu Primu de Riveri ostro bodalo. Bodalo je zgrčilo svoj cilj ter se vpičilo v blazinu. General Prim de River je izstopil za hip iz avtomobila ter si ogledal bodalo. Nato je med burnimi ovacijskimi občinstva odšel na kolodvor, odkoder je odpotoval v Madrid.

Atentator je povabil avto, v katerem

so se nahajali policijski organi, ki so se

vozili tukaj proti postaji, da odpotuje v Madrid, je nekaka oseba pristopila k avtomobilu ter

vrbla proti generalu Primu

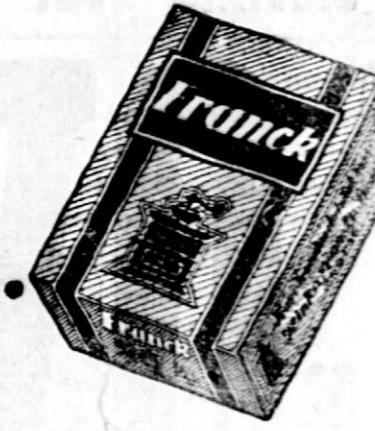
Držite se stare navade

in uporabljajte še nadalje davno preizkušeni

Pravi Franckov kavni pridatek.

Ta pocenjuje kavo, jo krepča in ji daje dober okus.
Tudi k žitu spada neobhodno Pravi Franck.

Veličastna slavnost v Kranju

Ob navzočnosti kraljevske dvojice in ogromnih množic prebivalstva je bil včeraj v Kranju odkrit spomenik kralju Petru I. Osvoboditelju.

Metropolja naše divne Gorenjske, sliktovit Kranj, je bil včeraj toriče res izredne in pomembne slavnosti. Kranj, ki je bil že v polpretekli dobi najmočnejša slovenska narodna in napredna trdnjava, tudi v osvobojeni domovini ni popustil in je kot prvi v vsej Sloveniji postavil spomenik našemu največemu heroju, junaku in državniku, kralju Petru I. Osvoboditelju.

Ta čin hvaležnosti in pjetete je prideljal po vsej Sloveniji in daleč preko meje Kranjčanom novе simpatije in nad 15.000 ljudi je prihitele iz vseh strani države, da skupno z našimi vrili Gorenji proslavijo ta za vso Slovenijo pomemben dan. Kranj pa se je za sprejem tako številnih gostov in za proslavo samo tudi primerno pripravil. Vse mesto je v zastavah in zelenju. Čistoče, s kakoršino se ponaša Kranj, često zamašišči v velikih mestih. Številni tuji, ki jih je ob te prilik pot pričeli zanesla v Kranj, so se divili lepi legi mesta in njegovi očarljivi okolici. Bog vremena pa je bil še posebno milosten in je poskrbel, da ni vladala prehuda vročina, pa tudi dež ni motil, dasi so se popoldne zbirali na nebu črni oblaki.

Predvečer.

Prvi gostje so začeli prihajati že v soboto. Vsi hoteli in številna zasebna stanovanja so bila že v soboto popolnoma zasedena. Ko so prišli zadnji večerni vlaki, se je začela zbirati na Glavnem trgu in pred Narodnim domom včetosoglavna množica. Točno ob 20. se je izpred Narodnega doma formirala veličastna povorka z dvema vojaškima godbama na čelu, katerima so sledili Sokoli s fantarami, Narodna Čitalnica, Orli, ognjegasci, razna društva in ogromna množica ljudstva. Sprevod je krenil po dolnjem delu mesta pred hiso župana Pirca in nato po Rožni dolini ter po ostalih ulicah nazaj pred Narodni dom. Med bakljado je bilo vse mesto bajno iluminirano, na slavnostno razsvetljenem stolpu kranjske cerkve pa so prizgali umetni ogenj, ki se je videl daleč tja do Medvod in Škofje Loke. Občinstvo je navdušeno vzklikalo kralju Petru, kralju Aleksandru in kraljici Mariji. Pred Narodnim domom se je povorka razšla, Med tem pa so začeli tudi na Smarjetni gori prizgati umetni ogenj, ki je sipal pestrobarevne zvezde visoko v zrak, kar je vzbujalo med občinstvom mnogo občudovanja.

Točno ob 21. uri se je pričela v Narodnem domu

Slavnostna akademija.

Na kateri je po uvodni muzikalni točki spregovoril o pomenu današnjega slavnosti g. dr. Saboty, naglašajoč, da je postavil Kranj spomenik Kralju Petru Osvoboditelju, zavedajoč se svoje dolžnosti in zvest svojim tradicijam. Orisal je v markantnih besedah narodnostne boje, ki jih je izvojeval Kranj v polpretekli dobi. Kranj, ki se je že leta 1904 udeležil s posebno deputacijo kronanja pokojnega kralja Petra, se hoče s postavljivjo spomenika vsaj skromno oddolžiti heroju, ki je s toljimi žrtvami prispomogel jugoslovenskemu narodu do

zmag. Spomenik kralju Petru naj je ob enem simbol našega ujedinjenja in naše svobode. Govor je izviral med številnim občinstvom vilarno navdušenje. Nato so nastopili moški zbor, ženski zbor in godalni kvartet Narodne Čitalnice, gospodinja Vera Majdičeva pa z dvema solo-točkama. Program je bil zelo pester in je držal občinstvo do zadnjega trenutka v napetosti. Tuk pred polnočjo je bila oficijska slavnost zaključena in ob polnoči so žarelci nad Narodnim domom novi umetni ogenj, ki so žarko osvetljivali vso okolico.

Slavnostni dan.

Ze v prvih jutranjih urah je Kranj vnovič oživel. Vlaki, ki so prihajali od vseh strani, so privažali vedno nove in nove goste iz bližnjih in oddaljenejših delov naše države. Okoličani so prihajali na okinčanih vozovilih v lepih gorenjskih narodnih nošah. Na ulicah in trgih se je kar trlo občinstva in reditelji so imeli polne roke dela, da so vzdrževali red. Kljub temu velikanskemu, vse prizakovanje presegajočemu navalu pa se je izvršila slavnost v najlepšem redu in točno po dolocenem programu. Posamezna društva so se zbirala na določenih mestih in nato odkorakala skupno na slavnostni prostor pred Narodnim domom, ki je bil izredno okusno okrašen. Pred spomenikom je bila zgrajena tribuna za kralja in kraljico s spremstvom, ob strani pa govorniška tribuna in održi za godbe. Ob vhodu kraljeve tribune je zavzela mesto častna četa vojakov v čeladah, na poteli okrog spomenika pa so se razvrstila posamezna društva, Sokol, Orel, ženske organizacije, pevski zbori itd. Gasilci so vzdrževali kordon, tuk pred Narodnim domom in okoliške ulice pa je zaposleda nepreгledna množica, ki je nudila gledalcem nepozabne slikovit pogled.

Odkritje spomenika.

Točno ob 11.30 sta se pripeljala kralj in kraljica z avtomobilom. Vse mesto je odmevalo vzhicih in prisrčnih ovaci, s katerimi so množice pozdravljale kraljevo dvojico.

Kralj je obšel častno četo, se na kratko pozdravil z navzočimi zastopniki oblasti ter nato zavzel s kraljico, ki je bila v gorenjski narodni noši, mesto na tribuni. Med predstavniki oblasti in korporacij so bili finančni minister dr. Perič, zastopnik ministra vojne general Živković, veliki župan dr. Baltič, generalna mestne občine ljubljanske gg. Turk in Likozar, zastopniki celjske in mariborske mestne občine ter številnih drugih mest, zastopniki ljubljanskega škofa kanonik Nadrah, prota Janković, finančni delegat Šavnik, prorektor univerze Hinterleiner, starosta JSS Gangl in načelnik dr. Murnik, zastopniki Narodne Odbrane iz Beograda, poštni direktor Gregorić, predsednik Jugoslovenske Matice dr. Pretnar, ter nešteči reprezentanti raznih drugih organizacij, kakor UJU z velikim številom učiteljstva, Udruženje invalidov, vojakov svetovne vojne, rezervnih oficirjev, itd. Posebno prizornost sta vzbujala vence z napisi: »Velikemu Osvoboditelju Neosvoboješ in »Razpuščena Orjuna Kralju Petru Osvoboditelju.«

Po prihodu kraljevske dvojice je godba intonirala državno himno, na kar

je stopil na govorniško tribuno g. Fock, ki je v imenu pripravljalnega odbora za postavitev spomenika v vznešenih besedah otvoril svečanost. Govornik je predvsem pozdravil visoka gosta, kralja in kraljico, ki sta s svojo navzočnostjo podelila prireditve še prav posebeno svečan in pomemben značaj. V jedrnatih besedah je naglasil dolžnost naše generacije, da se vsaj v skromni meri oddolži herojem, ki so za naše ujedinjenje trpeli in umirali. Zato se je tudi Kranj, ki je bil od nekdaj toriče narodne zavednosti, hotel vsaj v skromni meri oddolžiti največemu heroju in jugoslovenskemu junaku, ki je bil pripravljen dati za našo narodno osvobojenje in ujedinjenje poslednjo kapljico krvi, našemu prvemu in velikemu kralju Petru I. Osvoboditelju, s tem, da mu postavi skromen spomenik, ki naj še pozne robove spominja na naše osvobodilne boje, pa tudi na to, da čaka onstran granic se stotisoč bratov pod tujim jarom odrešenja. Govornik se je zahvalil vsem, ki so pripravili, da se je načrt odbora takoj lepo izvedel, nato pa je izročil spomenik v varstvo mestni občini Kranjski.

Viharij navdušenja so zavalovali po prostranem, a docela nabitem trgu, ko je v tem trenutku padla zavesa s spomenika, ki nosi na marmornatem obeležku bronasti relief glave kralja Petra. Vedno znova so se ponavljale silne ovaciye velikemu pokojnemu kralju Osvoboditelju, njegovemu sinu kralju Aleksandru, kraljici Mariji, Jugoslaviji.

Naušenje se je poleglo še le, ko so množice opazile, da hoče spregovoriti tudi kralj Aleksander sam. Med grobno tisoč se je vladar v kratkih prisrčnih besedah zahvalil za počaščenje svojega velikega očeta. Nato pa so znova zaorili do neba odusevleni vzklikli. Ko se je vihar malo polegel, je povzel besedo mestni župan kraljiski g. Ciril Pirc, ki je prevzel v imenu mestne občine spomenik v varstvo, naglašajoč, da ga bo mesto čuvalo kot narodno svetinja. Žejnem v svoji sredi bo ostal Kranj tudi v bodoči krepka trdnjava narodne zavednosti in državne zvestobe.

Pevski zbor Narodne Čitalnice je nato zapel krasno pesem »Domu«, Zvezza pevskih zborov pa znano »Slovenec, Srbi, Hrvati«. Med tem so zastopniki raznih društev položili na spomenik vence, med katerim je bil posebno lep venec mestne občine kranjske. Spomenik je bil krog in krog obdan z venci, ki nosijo na trakovih posvetilne napisne. Med drugimi so položili vence na spomenik mestna občina ljubljanska, UJU, Zvezza vojakov iz svetovne vojne, Vodnikova družba, Oblastni odbor SDS, Gasilska župa Kranj, Jadranka Straža, Narodna obrana, Sokol, Orel, Udrženje vojnih invalidov, Kranjsko obrtništvo, SPD, Profesorsko društvo, Udrženje rezervnih oficirjev, itd. Posebno pozornost sta vzbujala vence z napisi: »Velikemu Osvoboditelju Neosvoboješ in »Razpuščena Orjuna Kralju Petru Osvoboditelju.«

Med sviranjem godb in vedno in vedno se ponavljajočimi ovacijami radostnih množic so nato vojaštvu, Sokolstvu in druge organizacije defilirale pred kraljem in kraljico, ki sta neumorno prijazno odzdravljala. S tem je bil oficijelni del proslove zaključen, nakar se je vladarska dvojica s svojim spremstvom vrnila na Bled, iskreno pozdravljana z navdušenimi vzklikli, mahanjem

prijetno presenečenemu Grantu poslano fotografijo.

»Kako izborne že izgleda,« se je razveselil Grant. »Vidim, da res ne bi bil mogel boljega storiti, kakor da sem jo pustil za par tednov pri svoji sestri.«

Tu sta vstopila nadinspektor Kerry in načelnik Crock in Grant ju je predstavil staršem svoje zaročenke. Sluga je serviral čaj in vsa družba je v prijetnem pogovoru prebila eno uro na balkonu. Slednji je Grant stal in dejal:

»Žal so naše minute šteje in oditi moramo. Čez mesec dni se itak vidimo vsi skupaj, potem pa ostanemo za vedno tukaj, kakor je to vaša v Elizine želja. Nič vam ne bom javil, kdaj pridevemo, da bo presenečenje tem večje. Morda bo trajalo pet tednov, morda šest ali sedem. Vse že lahko pripravite v tem času za poroko.«

Slovo je bilo prisrčno, celo robati nadinspektor Kerry je pokazal, da se zna uljudno in prikupno vesti, kadar ni v službi.

Ko so spet sedeli v avtu, ki ga je načelnik Crock vodil s sigurno roko, je dejal Kerry Grant:

»Ni sama radovednost, ki me je prizavila do tega, da sem vas prosil, da me vzmetete s seboj na grad sira Latimerja; vse preveč sem zaposlen, da bi mogel svoji radovednosti žrtvovati ves popoldan. Imam vtič, da stvar s tologo princese Sorije ni tako enostavna

robcev in klobukov in med sviranjem državne himne.

Povabiljeni gostom je mestna občina priredila opoldne banket.

Ljudska veselica.

Popoldne se je razvila na veseljenem prostoru okrog Narodnega doma animirana ljudska veselica, ki je trajala po noči. Ob sodelovanju štirih godb se je razvila v številnih, ukusno urejenih šotorih neprisiljena zabava. Zvezčer so raz teraso Narodnega doma začigali umetni ogenj, po mestu pa so zažareli številni transparenti. Kljub temu, da je z večernimi vlaki večina zunanjega občinstva odpotovala, je ostalo na veseljenem prostoru še živahno vrvenje. Proti večeru je parkrat začelo lahno deževati, vendar pa to ni motilo veselega razpoloženja.

Vsa prireditve je potekla v naravnost vornznom redu, tako da je treba agilnim voditeljem iskreno čestitati, ne le da so kot prvi v Sloveniji postavili dostenj spomenik kralju Osvoboditelju, ampak tudi na tem, da so ob takoj ogromnem navalu ljudstva znali vzdržati naravnost impozanten red.

Sport

Tekme za kraljev pokal

Kralj na ljubljanski tekmi. — Finalna tekma se bo vršila najbrž v Ljubljani.

Ljubljana : Osijek 4 : 3. — Beograd : Split 6 : 0. — Zagreb : Sarajevo 6 : 2.

Včeraj se je vršila v Ljubljani z veliko napetostjo prizakovana tekma ljubljanske podsvetne reprezentance proti osješki reprezentanci. Med grubimi ovacijami 2000 oseb, ki so prisostvovali tekmi, sta prispevala na tekmo tudi Nj. Vel. kralj s kraljico, adjutantom generalom Hadžićem in finančnim ministrom dr. Nikom Peričem. Visoke goste je v imenu Podsvetne pozdravil predsednik LNP major Jaklič, gospica Šantlova pa je kraljici izročila šop svežih rož. Kraljevska dvojica je ostala ves prvi polčas na tekmi ter živahno zasledovala potek lepe igre. V odmoru sta se kralj in kraljica s spremstvom poslovila in vrnila na Bled. — Tekmi sta prisostvovali tudi veliki župan dr. Baltič in general Trifković.

Tekma je bila na lepi višini. Ljubljanska reprezentanca je radi svoje homogenosti igrala lepo, navdušeno, z elanom, hitro ter požrtvovalno, tako da je njena zmaga povsem zaslužena, in bi morala biti po poteku igre še večja. Napadni kvintet je izvajal koncentrične napade na gol, ki so občinstvo kar elektrizirali, ter oddal nebroj strelov. Ljubljana je bila v vidni premoci. Že v prvih minutah se je videlo, da bo Osijek podlegel, dasi so gesti predvedli zlasti v obrambi prav dobro, skoro neumorno. Njihov napad pa je prodiral samo sprednji in se takrat z zgrešeno podanimi predložki. Zasluga za zmago ljubljanske reprezentance gre v prvi vrsti napadnemu kvintetu, dočim obramba in mestoma halfini niso bili na visku svoje naloge. Tekmo je sodil dobro in pravčno g. Dubravčič iz Zagreba.

Tekma med reprezentancama zagrebškega in sarajevskega podsvetega se je vršila v Zagrebu in je končala, kakor je bilo prizakovati, z lahkim zmago Zagrebčanom, dasi so Sarajevčani igrali neprizakovano dobro in z velikim elanom. Sodnik Ružič je bil brezih.

V Beogradu je Split nastopal le z drugo garnituro, ki je bila seveda radi tega že v začetku potisnjena v obrambo. Tekma se je vršila med dežjem na blatenem terenu

in se ni mogla prav razviti. Temu se morejao Splitčani zahvaliti, da niso bili še bolj poraženi. Sodnik Fabris je imel lahek posel, gledečev je bilo pa kljub slabemu vremenu precej.

Na ta način prihaja ljubljanska reprezentanca v semifinali z reprezentanco beogradskoga podsvetega. Mesto te tekme je že določeno. Kakor pa doznavamo, pa je z oziroma na včerajšnji rezultat savezni odbornik dr. Birska stavil Savezu v Zagrebju nujen predlog, da se tekma preloži v Ljubljano in je to svoj predlog utemeljil s tehnimi razlogi, ki jih bodo sigurno odobravali vši slovenski sportniki. Eventualna komplikacija bo nastala samo iz finančnih razlogov.

Zagrebški listi poročajo, da je radi finančne tekme izbruhnil spor, ker se tekma ne bo mogla vršiti v Beogradu radi občinskih volitev. Beogradčani odločajo Zagreb. Na ta način bo nemara Ljubljana prizila do izrednega sportnega užitka, da se bo finalna tekma za kraljev pokal vršila v kraljevi prisotnosti.

Juniorske tekme za pokal SK Ilirije

II. kolo teh tekem se je vršilo včera, in prineslo naslednje rezultate:

Jadran — Olimpij 3 : 3. Napeta, izvrstna igra oben mostev, posebno v 2. polčasu. Po daljšek 2 × 10 min. se odigra prihodajo sočeto.

Hermes — Mars 1 : 2. Hermes v slabih formi zgubi zasluženo.

Ilirija — O

Tragična usoda Pavla Šumana

Kakor smo že poročali, je napravil sin šefa patentnega urada v Beogradu, dr. Janka Šumanu, medicinac Pavel Šuman predzadnji četrtek izlet v Kamniške planine. Odšel je čez Pavličovo stezo, Matkov kot in Mrzlo goro proti Železnji Kapljici. Od takrat ga pogrešajo. Vsa pozvedovava so bila zmanj. Mladega Šumana iščejo že drugi teden, toda doslej niso našli nobenega sledu. Vse kaže, da je postal Šuman žrtve naših planin, ki zahtevajo vsako leto svoj obol.

Prijatelj našega lista nam poroča o neznani usodi Pavla Šumana sledče: «Včeraj sem se mudil v Frischaufovem domu na Okrešju, kjer me je znani alpinist g. Kocbek prosil, naj sporočim, da Pavla Šumanu klub vestnemu iskanju še niso našli. V soboto zvečer se je odpeljal iz Ljubljane katehet gosp. Rožman v spremstvu Šumanovega očeta in g. Kocbeka v Kamniške planine. Vsi trije so odšli pod Turški žleb, kjer je katehet Rožman opravil pogrebne molitve.»

Iz tega poročila je razvidno, da žal ni nobenega upanja, da je ostal mladi Šuman živ. Nesrečni oče, ki je izgubil v kratkem že drugega sina, se je včeraj v gorah najbrž za vedno poslovil od svojega dragega Pavla. Pač hud udarec, kakršnega g. dr. Šuman ni zaslužil.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 2. avgusta 1926.

Kneginja Jelena za poplavljence. Kneginja Jelena je poslala Narodnemu odšoru 20.000 Din kot prispevki za poplavljence.

In diplomatske službe. Nemški poslanik na našem dvoru dr. Ohlhausen je odpovedal na Bled, kjer ostane nekaj dni, na kar napravi izlet na Plitvička jezera.

Predsednik Narodne skupštine na dopustu. Predsednik Narodne skupštine Marjan Trifković je odpovedal v Bad Gastein. Pred svojim odhodom je daroval za poplavljene 20.000 Din. Na počitnicah ostane medse dni.

Iz državne službe. Veterinar pri okraju glavarstvu v Kastvu Franjo Cek je premestovan k okrajnemu glavarstvu v Kranju; upokojena sta veterinar pri okrajnem glavarstvu v Kranju Anton Korošec in veterinar pri okrajnem glavarstvu v Kočevju Franjo Martelanc.

Napredovanje v sodni službi. V 4. skupini 1. kategorije je pomaknjeno deželnosodni svetnik pri deželnem sodišču v Ljubljani dr. Alojzij Gradnik.

Iz poštne službe. Imenovani sta: za uradnico pri pošti Cabar kontraktualna posartica Marija Kortnik, za poštno uradnico v Celju blvša poštna uradnica Marija Gorčič; premesčeni so: od pošte Ljubljana I. k pošti Litija Janko Kocmür, od pošte Šmarje pri Jelšah v Poljčano Albert Conč, od pošte Žiri v Gorenju vas Terezija Kenda, iz Subotice k bogradski železniški pošti Julij Kuštrin, iz Osijeka k pošti Odati Dragotin Drenovec; odpuščen je iz državne službe poštne uradnici v Janji Ivan Reč.

Interpelacija dr. Jerjav radi monopolizacije šolskih potrebščin. Narodni poslanec dr. Gregor Jerjav je postal predstvu Narodne skupštine interpelacijo radi monopolizacije šolskih zvezkov. Interpelacija, ki je naslovljena na ministrskoga predsednika in prosvetnega ministra, zahteva, da se ta odredba takoj sista in nemudoma izda dovoljenje, da kupuje decu svoje šolske potrebščine, kjer hoče.

Orjunaši v Kranju. Odkritja spomenika kralju Petru v Kranju so se udeležili tudi številni Orjunaši, bivši člani razpuščenih organizacij v ljubljanski oblasti, a tudi tisti, ki so obstoječih Orjuna iz drugih pokrajina države, zlasti iz mariborske oblasti. Nekateri Orjunaši iz Maribora, Celja in drugih, ki niso bili pravčasno obveščeni o prepovedi organiziranega nastopa Orjune na področju ljubljanske oblasti, so prišli v Kranj v krojih. Ze na ljubljanskem kolodvoru jih je policija ustavila in jim je hotela zabraniti udeležbo pri slavnostih v Kranju. Zastopniki posameznih organizacij Orjune so bili zaslišani in šele po dajšem zapoganjaju so mogli nadaljevati pot. Pri prihodu v Kranju pa je zopet prišlo do nepotrebnega incidenta. Pred četo Orjunašev je namreč depurtacija Narodne Odbrane nosila svojo zastavo v vezeno mrtvaško glavo. V domnevni, da je zastava last Orjune, jo je hotel neki oroznik kar sred s prevođa konfiscirati. Nastalo je ruvanje za zastavo, pri čemer so zlomili tiro. Na intervencijo zastopnikov kranjskega občinskega odbora, ki so prevzeli polno odgovornost za vzdržanje reda, je orozništvo popustilo. Incident pa je klub temu napravil na prisotne skrajno mučen vtis. Ze ta slučaj kaže, da kakih absurdnosti lahko dovede nezakonit prepoved nastopa Orjune iz drugih oblasti na teritoriju ljubljanske oblasti. Organizacija, ki je od države priznana, pač ne more biti v svojih nastopih omejena samo na gotov del države.

Razveljavljena prepoved. Notranje ministarstvo je razveljavilo prepoved glede uvoza in razprodaje nemških listov »Kölnische Zeitung« in »Simplicissimus«.

Redukcija draginjskih dokladov. V soboto so dobili skoraj vsi uradniki v Beogradu plače za avgust. Vsem uradnikom je bil odtegnjen določeni odstotek draginjskih dokladov. V obvestilu o znižanju draginjskih dokladov ni nikjer omenjeno, da je znižanje samo začasno. Vse kaže, da bodo prejemali državni uradniki znižane draginjske doklade do konca letosnjega koledarskega ali pa celo do konca proračunskega leta.

Upokojitev učiteljev. V ministrstvu prosvete zbirajo podatke radi penzioniranja tistih učiteljev, ki so doslužili zahonsko predpisano dobo službovanja. Ukazi o upokojitvi teh učiteljev in učiteljev bodo izgotovljeni do 15. avgusta.

Obvarujte svojemu ljubljencu

dehtec svilnate lase otroške, katero tako radi božamo in poljubljamo! Negujte jih vedno z Elida-Shampooom, ki temeljito očisti in je popolnoma neškodljiv. Prekrasen sijaj in čarobni prirodní vali so zanesljivi uspeh vsakokratnega umivanja z brez sodni

JUGOSLAVENSKO D. D. GEORG SCHICHT, OSUJEK. Oddelek »Elida.«
Pošljite mi brezplačno originalni razvojek ELIDA-SHAMPOO 14/VI
Ime: _____
Naslov: _____
Prilepite prosim, izpolnjeni odresek zadaj na deploško.

SHAMPOO ELIDA

vini ali begu ni govora. Epik je namreč vozil nekega gostja v Koviljačo, a se radi deževja in slabih potov ni mogel prej vriniti. Lastnik aviotakse, ki je bil radi izgube avtomobila že zelo razburjen in je zadevo tudi že prijavil policiji, se je sedaj seveda pomiril in tudi pobotal s šoferjem, kateremu je delal očitno krivico.

Lep koncert v Rogaska Slatini. operni tenorist, g. Leopold Kovač in kons. prof. g. Karel Jeraj (klavir) nastopita v soboto, dne 7. avg. t. l. zvečer v veliki dvorani Zdraviliškega doma Rogaska Slatina. Na vstopu so domači solosepi in znatenope operne arije. Nadejamo se, da bodo gostje Rogaska Slatina koncert obiskali, saj se jim bo nudil lep umetniški užitek.

Maturante iz leta 1897 prijavno opozarjam, da se letoski sestanek vrši dne 3. avg. t. l. pri meni na Vrhniku. Odhod iz Ljubljane ob 7.50, povratek ob 17.30. Na vseslo svidenje! — Dr. Lovrencič.

V zadevi Reichherzerjeve smrti v Osijeku je policija začela preiskavo ter izročila zaptega zelenčniškega uradnika Kirchlechnerja in lastnika izdelovalnice pil Reszelyja sodišču. Z velikim zanimanjem se pričakuje obtožba državnega pravdinstva, ker še ni jasno, ali bosta obtožena radi defravdacie ali pa radi roparskega umora. Ako bo sodišče prišlo do prepričanja, da je Reichherzer izvršil samomor, boste obtoženca morala zagovarjati samo radi defravdacie, v nasprotnem slučaju pa radi roparskega umora.

Tiskovni zakon in tiskarne. V zadnjem času se je začelo pri državnem pravništvu prakticirati, da se za vsako malenkost, kjer ni mogoče izslediti pisca, otoži lastnika tiskarne. To pa ne samo pri tiskovnih, kjer bi morda ne bil označen naročnik, temveč celo tam, kjer je izdajatelj točno označen, n. pr. kako znamo društvo. Kak pomen in namen naj ima ta način sodnega postopanja, je neumerno. Ako se bo ta praksa udomačila, tiskarni sploh ne bodo smeli več ničesar tiskati. Namen tiskovnega zakona gotovo ni, da se šikanira tiskarne, ki bi pač morale nositi odgovornost le tedaj, ako bi ne bilo možno najti niti naročnika tiskovine, niti pisca in izdajatelja. Takih slučajev pa morda pri nas doslej sploh še ni bilo.

Vollina pravica v Zboruico za trgovino, obrt in industrijo. Prejeli smo: K točici »Trgovcem v Ljubljani in okoliči v vedenosti«, ki so jo priobčili ljubljanski dnevni, da smo se informirali pri zbornicu ter ugotovili, da so unesene v zbornični vollini imenik one tirkve, ki imajo vse predpogoje za aktivno volilno pravico. Ker pa vollina uredba stikrino predpisuje, da za volilno pravico ne zadostuje samo obrtna pravica, temveč je treba, da ima dotednik že predpisani tudi pridobininski davek, so seveda izpadle pri uvrščanju v volilni imenik one tirkve, pri katerih manjka ta pogoj, odnosno o katerih zbornica do sestave volilnega imenika od davčnega urada še ni dobila obvestila o izvršenem davčnem predpisu. Brez predpisa pridobinbine bi se volilce tudi ne mogli uvrstiti že iz tega razloga, ker je predpis za vsako kategorijo določen znesek pridobinine. Toliko v opozoritev interesentov radi morebitne reklamacije. Opozarjamemo pri tej prilikli, da mora vsak, kdor reklamira, priložiti reklamaciji med drugim tudi potrdilo davčnega urada o predpisani pridobinini v zmislu člena X., odstavke 3 volilne uredbe.

Redki gostje v ptujskih zaporih. V zaporih okrajnega sodišča v Ptaju so prebivali te dni nenavadni gostje. Kaplan F. L. je moral odsesti svojo kazni, ki so mu jo naložili radi njegove prevelike ljubezni do mladih fantov, znani večkratni posestnik in bivši kapelan J. K. pa je bil zaščit, ker je z raznim mahiniranjem preprečil rubež. Kako sta se redka gosta počutila v državni oskrbi, kronika ne poroča.

40letnico mature praznujejo dne 4. avgusta t. l. v Ljubljani sledči gg. Bitenc Tomo, Konjar Ulrik, Kozjak Franjo, Knafl Ič Radoslav, Plik Karel, Pišl Ivan, Punčuh Franjo in Rus Franjo. Na veselo svinjeti!

V pažnjo in uvaževanje igralcem razredne loterije. Tvrda L. Z. Konjovič, Beograd, obvešča svoje cenej, odjemalce, da imo samo še omejeno število sreček III. razreda na razpolago ter radi nenavadno številnega povpraševanja po srečkah obstaja nevarnost, da ostanejo interesenti, ki ne naročajo takoj, brez njih. V interesu naših cenejših odjemalcev je, da naročne srečke za III. razred čim prej. Naročilo se lahko izvrši na nedeljo priloženi tiskovini. 766-a

Avtomobil je dobil nazaj. Kakor smo v soboto poročali, je lastnik aviotakse v Beogradu, nekemu upokojenemu načelniku ministrstva, pobegnil šofer z avtomobilom. V soboto pa se je šofer Epich, lastnik nekdaj Ljubljanač, vrnil v Beograd. O kaki tat-

smoletovega doma, kjer so bili pred 100 leti že napravljeni veliki hlevi za poštne konje, v Ljubljano, da mu vodi kot krepak in izkušen možakar in več strokovnjak v krajinskih kupcih posle Figovečeve gostilne. G. Matevž Hartman je kot stara grča in korezična znam dalet na okrog po Gorenjskem, Notranjskem in Dolenjskem. Pri tem se ob vsakem živinskem sejmu zaključijo popoldne mnoge konjice kupnje, naravnega z obilnim likofonom Slavljencu na čast se je vršil v soboto večer pri »Figoveču« intimen večer, na katerem so Matevževi pričetljivi in znanci izgovorili marsikako prisrčno in humoristično zdravico. Zapeli so tudi par umetnik in narodnih pesmi, tako da je večer potekel prav prirščno in veselo. G. Matevž Hartmanu tudi mi iskorno čestitamo.

—li Za dostavo eksprešnih pošiljk v Ljubljani. Kakor čujemo, namerava poštna uprava uvesti dostavo eksprešnih pisem in paketov z elektromobilom, ki je že nekaj dni sem v rabi za pobiranje pisem iz poštih skrinjic. Vse za Ljubljano namenjene eksprešne pošiljke se bodo dostavljale po prihodu vlakov s kolodvorske pošte, torej ne več z ljubljansko glavne pošte. Na ta način se bo vročevanje takih pošiljk znatno pospešilo, kar se je tudi pospešila dostava brzovjakov s kolesom, s katerimi se sedaj dostavljajo telegrami po mestni periferiji in okolici. Tako se vracamo k točnemu in hitremu poštnemu prometu, kakršnega smo imeli deloma že pred vojsko, ki ga pa sedaj še bolj nujno rabimo.

—li Za dostavo eksprešnih pošiljk v Ljubljani. Kakor čujemo, namerava poštna uprava uvesti dostavo eksprešnih pisem in paketov z elektromobilom, ki je že nekaj dni sem v rabi za pobiranje pisem iz poštih skrinjic. Vse za Ljubljano namenjene eksprešne pošiljke se bodo dostavljale po prihodu vlakov s kolodvorske pošte, torej ne več z ljubljansko glavne pošte. Na ta način se bo vročevanje takih pošiljk znatno pospešilo, kar se je tudi pospešila dostava brzovjakov s kolesom, s katerimi se sedaj dostavljajo telegrami po mestni periferiji in okolici. Tako se vracamo k točnemu in hitremu poštnemu prometu, kakršnega smo imeli deloma že pred vojsko, ki ga pa sedaj še bolj nujno rabimo.

—li Karamboli kolesarjev se v zadnjem času strahovito mnoge. Ko je stopila v velenje nova ureditev cestnega prometa, je sprva izgledalo, da to ne bo povzročalo nikakih večjih nesreč. Prve meseci so vozniki zelo pazili in tako se v vsej Sloveniji nini radi tega zgodiла nobena večja nesreča. V zadnjem času pa so vozniki, zlasti pa kolesarji, postali zoper zelo neprivedni. V minulem mesecu skoraj ni bilo dneva, da se ne bi pripetila kakšna kolesarska nesreča baš vselej tega, ker se prizadeti niso držali cestno-policijskega reda. V ljubljanskih bolnicah je kar 8 oseb s polomljennimi udaji, ki so se ponoseli pri kolesarjenju. Policija je radi tega začela strožje nastopati proti nim kolesarjem, ki vozijo na napačni način ceste in jih je že več občutno kaznovala.

—li Policijska kronika. Nedeljska policijska kronika ne beleži nikakih izrednih dogodkov, nikakih pomembnejših arretacij in večjih intervencij policije, niti nobenega večjega slučaja kriminalnega značaja. Prijetja in v policijske zapore je bila odpreljana samo znana vlačugarica Mica. Policiji je bil ovaden dalje neki Jožef P. radi oskrbumbe devetletnega otroka. Javljena je bila dolje policiji tativna lestve in malenkostne denarne svote. Ker so postajali nekateri izletniki in udeleženci veselice nekaj preveseli v poznih nočnih urah, so bili zato štire veseli fantje ovadeni radi kajenja nočnega miru, trije gostilnčarji pa so bili ovadeni radi prekoračenja policijske ure.

li Številni perstopki cestnopolicijskega reda. Policijski varnostni organi so prijeti v policijskemu ravnatelstvu včeraj 21 prestopkov cestnopolicijskega reda. Gre večinoma za prehitro ali nepravilno vožnjo avtomobilov in kolesarjev.

—li Manjša vsota denarja se je našla. Izgubitelj naj se javi pri Petru Komotar, Za Bežigradom št. 4 (Mestna hiša) popoldne po 14. uri.

—li Opazujemo na oglas otvoritev zadeve ateljeja Josip Kovač. 767-n

—li Najnovejše bluze. Kristofor Bučar.

Iz Celja.

—li Gasilno društvo v Gaberju je priledo včeraj svojo letno tombo z veselico pred gasilnim domom v Gaberju. Tombo je kakovostno neobičajno, potrebuje čakati v popolnoma neprimeren prostoru. Revizija priledo uradno še le 5 minut pred odhodom vlaka in se vrši sicer z največjo naglico, toda pri tem pa potnika tako premetejo prtljago, kot pri kaki »koferzitizaciji« v nekdanji avstrijski vojski. Potnik seveda nima časa, da bi prtljago zoper v redi zlorabil nazaj v kovček. Ako bi se pregled pričel 20 minut pred odhodom vlaka, pa bi se lahko izvršilo vse v miru in največjem redu. Upamo, da bo carinska oblast tej upravičenje želji potnikov ugodila.

—li Zborovanje mariborskih trgovcev. V torki, dne 3. t. m. se vrši ob 20. v dvojni restavraciji »Kosovo« na Grajskem trgu sestanek mar

Barvne trakove, ogljeni, povočeni, kopirni papir, hoktografični zavrtki in druge potrebščine — pri **LUD. BARAGA**, Ljubljana, Šelenburgova ulica 6 **Telefon 980**

To in ono

V znamenju tragedij in katastrof

N soboto popoldne se je odigrala kolodvor v Brnu pred odhodom bratislavskega brzovlaka pretresljiva rodbinska tragedija. Z bratislavskim brzovlakom se je hotela odpeljati 34-letna Marija Bohusova iz Husovic, toda njen mož Ferdinand Bohus je prihjal za njo in ji prigoval, naj nikar ne potuje v Bratislav. Mož je namreč domneval, da ima žena v Bratislavi ljubimca. Ko je žena njegovo pršnjo oddočno odklonila, je skočil ljubosumni mož za njo v vagon in jo potegnil načaj na peron. Tu je potegnil iz klobuka dolgo iglo in jo zabodel v prsa. Težko ranjeno ženo so prepeljali v bolničico. Moža so arretirali. Ker pa ima pet nepreskrbljenih otrok, so ga drugi dan izpustili.

Na cesti med Solnokom in Budimpešto se je pripeljala v petek težka avtomobilska nesreča. Rumunski lesni trgovec Deutsch se je peljal v spremstvo neke dame v Budimpešti. Ker je hotel dospeti še pred nočjo v madžarsko prestolico, je priganjal ſoferja, naj hitro vozí. Šofer se ni mogel pravočasno izogniti kmetskemu vozu in tako je padel avtomobil v globok jarek. Dama in ſofer sta zadobila pri tem lažje poškodbe, dočim si je zlomil Deutsch pri padcu tilnik in obležal na mestu mrtev.

Na progi Mulhuzy-Pariz se je pripetila v petek velika železniška nesreča. Blizu postaje Noisy-le-Sec je skočil s tira poštni vlak, ki je imel 46 vagonov. 12 vagonov se je razbilo. Dosej so potegnili izpod razvalin 4 mrtve in 20 težko ranjenih potnikov. Ranjenici so po večini poštni uradniki.

Iz Tokija poročajo o katastrofalni poplavi v mestu Niigata, kjer je utonilo nad 300 oseb. Dosej so potegnili iz voda 30 trupel. Voda je zahala nad 33 tisoč hektarjev rodovitne zemlje in uničila vse poljske pridelke.

Zadnji dan je v Avstriji močno deževalo. Južni pritoki Dunava so zelo narasli. Dunav je narasel v treh dneh od 240 na 305 cm. V soboto je v Avstriji ves dan deževalo. Včeraj je Dunav v nekaterih krajih narasel na 360 centimetrov.

Drama v gorah

Solnograško orožništvo preiskuje nenavadni kriminalni zločin, ki spominja po svoji drznosti in rafiniranosti na pustolovske romane v slogu Arsena Lupina. Nedavno je padel v tako znamen Peklenskem pogorju pri Zeekirchnu v višini 30 metrov zobotehnik Alois Berger, ki je čez nekaj dni v solnograški bolnici podtegel težkim telesnim poškodbam. Kmalu je padel sum na zobotehnika Payerleitnerja iz Materkojnina, pri katerem je Berger služil. Orožništvo je domnevalo, da je hotel Payerleitner dvigniti Bergerjevo zavarovalnino pri zavarovalnici »Phönix« in zato je palnil svojega tovarisa v prepad. Zavarovalnino v znesku 84.000 silingov (okrog 672.000 Din) je namenil Berger neki Viljemini Zechner, ki je bila asistentka v Payerleitnerjevem zobnem ateljeju. Preiskava je potrdila domnevo, da je postal Berger žrtev, rafiniranega zločina.

Payerleitner je dal namreč Bergerja zavarovati brez njegove vednosti. K zdravniškemu ogledu je prišel mesto Bergerja neki zavarovalni agent, ki se je izdajal za Bergerja. Payerleitner je pa kmalu nato Bergerja umoril. Berger se je bal izleta v gore, toda Payerleitner mu je tako doigro prigoval, da ga je pregovoril. Ko sta prišla v gore, ga je pahnih v prepad, potem je splezal k njemu in mu vbrizgal pod kožo strup. Baje je vbrizgal svojemu tovarisu drugo dozo strupa celo v bolnici, kjer je ležal Berger v nezaveti.

Stvar je prišla na dan zato, ker je imel Berger nevesto, ki je z njim zanosa in se potegovala za zavarovalnino. Na Dunaju so ugotovili, da je prišel Payerleitner kmalu po umoru Bergerja z asistentko Zechnerjevo v centralo zavarovalnice »Phönix« in zahteval, naj mu zavarovalnino izplačajo. Ker pa ni mogel predložiti mrvškega lista, so mu izplačilo zavarovalnino odklonili. Zechnerjeva je bila pri tem tako razburjena in obutpana, da so se je usmilili in ji izplačali čez nekaj dni na račun zavarovalnino 3000 silingov. Toda zavarovalnici se je zdela stvar sumljiva in zato je bila uvedena preiskava, ki je dogrnala, da je živel Payerleitner po Bergerjevi smrti zelo razkošno in da si je popolnoma na novo uredil zobni atelje. Orožništvo je tudi ugotovilo, da so Payerleitnerjevi prijatelji pogostili Bergerja pred odhodom v gore z likerjem.

Dosej so bili arretirani zobotehnik Karel Payerleitner, njegov mlajši brat Voitech, njegova bivša asistentka Viljemina Zechnerjeva in zavarovalni agent Karel Schwarz iz Štajerskega. O umoru zobotehnika Bergerja je znano sledete: 12. maja sta se brata Payerleitner domenila s Schwarzem in Berger-

jem, da napravijo 13. maja izlet na Schafberg. Drugo jutro so se res odprali in prenčili v vasi Scharflingu, kjer je skušal Payerleitner Bergerja opijati. Tura je bila že spočetka sumljiva. Turisti so hoteli prvotno fotografiati gorske grebene, ko so prispevali na razgledno točko, so šli mimo in se vzpeli na Rasenkappe, kjer je prostora komaj za tri osebe. Tu je 60 metrov visoka stena, pod katero teče gorski potok. Na vrhu Rasenkappe je družba sedla in začela igrati karte. Payerleitner je prigoval Bergerju, naj fotografiira s te razgledne točke gorske grebene. Berger je baje vstal, stopil na rob prepada in padalet.

Štiri dni po Bergerjevi smrti je prišel Payerleitner na Dunaj in obiskal svojo bivšo asistentko Zechnerjevo. Izjavil ji je, da lahko računa z Bergerjevo zavarovalnino in da lahko zasluži še 500 silingov, aka gre z njim v zavarovalnino in izjavi, da je Bergerjeva nevesta. Zavarovalnici se je zdela Payerleitnerjeva naglica sumljiva in zato je poslala svojega agenta na kraj nesreče in v Bergerjevo stanovanje, da se prepriča o vzrokih nedenadne smrti. Berger je bil zavarovan za slučaj smrti za 30.000 zlatih kron za slučaj nesreče pa tudi za 30.000. Payerleitner ga je pregovoril, naj se zavaruje, češ, da bo s tem prekrbilo njegovo nezakonsko dete. In res je bila zavarovalna polica izstavljenata na itae Viljemine Zechnerjeve, ki je pa izjavila, da z Bergerjem ni nikoli imela ljubavnega razmerja. Payerleitner je umoril Bergerja zato, da bi se s pomočjo Zechnerjeve polastil večjega dela zavarovalnine. Njegov brat je dva tedna prej pregledal usodno oklico in našel pripraven kraj, kjer bi mogla pahniti Bergerja v prepad.

Policijski uradnik poglavar razbojnnikov

V Besarabiji je že pol leta na delu razbojniška tolpa, ki ji oblasti nikar niso mogle priti do živega. Mobilizirano je bilo orožništvo in vojaštvu, toda razbojniki niso mogli ujeti. Drzna banda je napadala besarske vasi in roplala zdaj tu zdaj tam. Dolgo so oblasti zmanj zasedavale razbojnike in šele ko so orožniki ugotovili, da vodi tolpo bivši policijski uradnik Stoinescu, je bila tolpa razkrinkana. Stoinescu je vedel za vse ukrepe kriminalnih organov in zato je bila njegova tolpa vedno na varnem, ker jo je vodil mož, ki jo je obenem formalno tudi zasedeval.

Stoinescu je vabil v svojo tolpo po vseh kmetskih fante ter jih oboroževal z ukradenim orožjem. Njegova razbojniška tolpa, ki šteje nad 100 članov, je strah in trepet vsega prebivalstva. Vsi ukrepi orožništva in vojaštvu so bili doslej brezuspešni, zakaj Stoinescu ima med orožniki in policistci mnogo prijateljev, ki ga obveščajo o vsem, kar se proti njemu ukrene tako, da se lahko razbojniki pravočasno izognejo nastavljeni pasti. Te dni je bila razpisana na Stoinescovo glavo visoka nagrada, ki pa najbrž ne bo nič pomagala, ker rumunski kmet noče izdati razbojnnikov, ki napadajo samo bogataše.

Druga razbojniška tolpa pleni po okraju Piatra Neamti. Vodi jo neki Neculit. Ta tolpa šteje 50 mož in nastopa v orozniških uniformah tako, da se na prvi pogled ne ve, so-li v vasi orožniki ali razbojniki. Nedavno je prišel Neculit s svojo bando pri belem dnevu v vas Gila, kjer je napade in operal župana, gostilničarja in župnika. V župnišču so razbojniki zvezali župnika in priredili na vrtu gostijo, ki je trajala vso noč. Jedli in pili so seveda na župnikov račun. Na povratku so srečali avtomobil, v katerem sta se peljala dva angleška novoporočenca. Razbojniki so ustavili avtomobil in odvedeli mlada zakonca v gozd, kjer imajo svoje skrivališče.

Žrtev kokaina

Vživanje kokaina in sličnih opojnih strupov se je zlasti v povojnih letih strahovito razpaslo. Danes skoraj ni več države, kjer se ne bi tajno razpečaval ta strup in kjer bi ne bielo vsaj par sto nagnjenih k kokainizmu. Dočim je med preprostim ljudstvom strast doslej malone še neznanata, je silno razširjena v takozvanih boljših krogih, zlasti pa med gledališkimi in filmskimi umetniki. Cesto je slišati, da je ta ali oni gledališki ali filmski igralce zavžil preveliko dozo, a tudi smrtni slučaji niso več redki. Po vseh državah spada razpečavanje morfija, kokaina itd. med tihotapstvo, ki se strogo kaznjuje, a kakor baš najbolj prepovedano tihotapstvo najbolj ceste, ker je pri tem i največji riziko in največji zaslužek, tako imajo tudi kokainisti vedno svoje stalne, tajne dobitve, pa naj bo kontrola že tako stroga.

Te dni sta se pripeljala v Buenos Aires dva slučaja zastrupljenja s kokainom, ki sta vzbudila ogromno pozornost ne le med prizadetimi krogom, temveč tudi v širši javnosti. V Južni Ameriki gostuje že par tednov neki pariški gledališki ansambel. Pred par tedni je članica te družbe, znana umetnica Chaterina Jordana nenašla

Najboljši in natirpečnejši češčevlji **TIP-TOP in BALY-SVICA**
se dobre le v trgovini **ZIBERT**, Prešernova ul.

umrla. Njena nenadna smrt še ni povsem pojasnjena, splošno pa prevladuje mnenje, da je postala žrtev opojnih strupov, ki jih je v preveliki meri zavživala.

Nenadna smrt ugledne umetnice je tvorila baš jedro govorje južnoameriške družbe, ko se je nenadoma raznesla vest o smrti druge članice francoske umetniške družbe, gospodinje Pierrette. Našli so jo mrtvo v stanovanju uglednega francoskega umetnika Rojerja Fernaya, kar je vzbudilo še večjo senzacijo. Prejšnji večer se je v njegovem stanovanju sestala razposajena družba, ki se je proti jutru razšla. Ostala je le še Pieretta. Zdravnik so ugotovili, da je povzročila smrt srčna kap, ki pa je bila posledica preveč zavžtega kokaina. Če par dni so zaprli Fernaya, ki je bil osumljen, da je skrivljev na nedenadni smrti umetnice. Aretacija Fernaya je seveda izvajala največjo senzacijo, zlasti še, ker po tekstu umetnik iz ugledne in dobro sruširane pariške roditve. Listi so se na dolgo in široko bavili s tem zogenetnima slučajema. Fernaya so čez teden dni proti visoki kavciji izpustili, postopanje proti njemu pa se še nadaljuje.

Ob tej priliki se je vsa argentinska javnost zavzela za poostreitev odredb proti zavživanju in razpečevanju opojnih strupov. — Francozom ocitajo, da so oni prinesli to strast v Ameriko, kjer se sedaj nad njimi samimi mašuje.

Gospodarstvo
Naš izvoz v prvem polletju 1926

V prvem polletju leta 1926, torek od 1. januarja do 31. junija, smo izvozili 2.515.418.175 kg blaga za 3.540.940.736 Din. — Skupaj 2.616.625 ton v vrednosti 3.938 milijonov 553.129 papirnatih ali 859.377.159 zlatih dinarjev. V prvem polletju 1925 je znašal naš izvoz 2.145.337 ton v vrednosti 506 milijonov 436.074 papirnatih ali 379.699.815 zlatih dinarjev, tako da je naš izvoz po končni narasel za 471.288 ton ali 21.96 %, po vrednosti pa nazadoval za 568.132.945 Din ali 5.35 %.

V Italijo smo izvozili 1.097.719 ton v vrednosti 1.162.393.219 Din ali 29.52 % ceščokupnega izvoza, v Avstrijo 208.227 ton za 680.712.645 Din (17.28 %), v Rumunijo preko Braille 383.454 ton za 602.098.799 Din (15.29 %), v Nemčijo 38.941 ton za 318 milijonov 866.097 Din (8.10 %), na Češkoslovaško 199.963 ton za 306.359.600 Din (7.78 %), v Grčijo 99.370 ton za 202.036.158 Din (5.13 %), v Švico 21.892 ton za 185.178.077 Din (4.70 %), na Madžarsko 251.609 ton za 157.279.585 Din (3.99 %), v Francijo 57.922 ton za 119.863.044 Din (3.04 %), v Anglijo 30.951 ton za 40.936.507 Din (1.04 %). V prvih deset drazž skupaj 2 milijona 389.918 ton v vrednosti 3.775.723.731 dinarjev ali 95.87 %. Ostalih 4.13 % odpade na druge države.

Zabeležiti je treba, da je naš izvoz le točno po vrednosti znatno nazadoval, kar je najboljši dokaz, da je krenila naša gospodarska politika na napačno pot. Odgovornost zadene seveda tiste, ki vodijo državno krmilo.

— g Trgovska pogajanja in gospodarski izvedenci. Gospodarski krog namen-

je poslati ministrskemu predsedniku protestno spomenico in sicer zato, ker delegacijam za trgovska pogajanja niso bili dodeljeni gospodarski izvedenci. Po en izvedencu bi moral zastopati Srbijo s Črno goro, Vojvodino in Bosno, Hercegovino in Dalmacijo, Hrvatsko s Slavonijo in Slovencijo.

— g Sanacija naše gospodarske krize. Vlada se baje resno pripravlja na sanacijo gospodarske krize. Govori se o štedenju v novem proračunu, o raznih važnih ukrepih na gospodarskem polju itd. Ministrstvo trgovine in finančne, kakor tudi predsedstvo vlade izdeluje načrt, po katerem bi se dalo gospodarska kriza sanirati. Trgovinski minister je izjavil, da je že stestavl obširni načrt sanacije. Ta načrt pride po ekonomsko-financijski odbor, na kar bo objavljen, da se tudi javnost z njim seznaniti. Sicer je pa že skrajni čas, da je začela vlada razmišljati o tem, kar je za državo in njeno ljudstvo najvažnejše.

— g Prodaje. Vršile se bodo naslednje oferentne licitacije: Dne 16. avgusta t. l. pri Dravskem ubojnom slagalištu v Ljubljani (Ljubljansko polje) glede prodaje različnih odpadkov od jekla, železa in 1500 kg metalnih bronca in delov. Dne 17. avgusta t. l. pri direkciji državnih železnic v Zagrebu glede prodaje 1926 komodov leseničnih sodov iz mineralnega olja. Dne 24. avgusta t. l. pri Moravskem intendantskem slagalištu v Nišu (Niška trdnjava) glede prodaje 30.000 kg odpadkov od juta žaklev. Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani interesentom na vpogled.

— g Prihodnji kongres Mednarodne trgovske zbornice bo 27. junija 1927 v Stockholm. Zbornica je štela deset med svoje člane zastopnike 22 držav, a pri zadnjem zasedanju sta se včlanili še Avstralija in Grčija.

Enodružinska vila

na Bledu z lepim vrtom mirem krajem, krasna solnčna lega — radi selitve zelo ceno naprodaj.

Naslov pove uprava »Sl. Naroda«.

2184

Lokal
s stanovanjem za trgovino in na mešanim blagom na prometnem kraju v mestu ali v večjem kraju na deželi — isem. — Ponudbe pod Lokal/2221 na upravo »Sl. Naroda.«

Kot družabnik
s 25.000 Din pristopim k dobro idoci trgovini in mešanim blagom na pristopni kraj. — Ponudbe pod Promet/2226 na upravo »Sl. Naroda.«

Dijakinja
se sprejme na hrano in stanovanje. — Ponudbe pod »September/2226« na upravo »Sl. Naroda.«

Trg. pomočnik
izvrsen v mesani stroki, želi premeniti sedanje mesto. — Ponudbe pod »Dobra moč/2225« na upravo »Sl. Naroda.«

Primorcem dobro znana trgovina zelenjne

O. Zajec

v Ljubljani, Sv. Florija, na ulici 23 — pripravlja svojo zalogu kuhišinskih posod, okovja, mesarskih potrebišč in druge zelenjne načinjene po najnižjih cenah pri: I. Merchiotti, trgovina z usnjem, L